

[Niels Westerby.]

alle kunnet få det, de ønskede sig, og derfor var løsningen ikke blevet helt tilfredsstillende. Jeg mener imidlertid, at man må gå meget videre i sin vurdering, for betragter man det, der er foreslået af de tre partier, som er kommet frem med en skitse til en boligløsning, vil man se, at ingen af de tre skitser, 100 pct. gennemført, ville føre til nogen form for boligløsning, og fru Else-Merete Ross' eget parti, det radikale venstre, kom som bekendt overhovedet ikke med nogen skitse til løsning af boligproblemet. Det, vi kender, de tre partiers skitser, gav altså ikke nogen løsning af boligproblemet, selv om de hver for sig var blevet gennemført fuldt ud; vi er faktisk — det må erkendes — kommet et lille skridt ad vejen, men mere kan der heller ikke siges.

Derefter vil jeg gøre et par kritiske bemærkninger om dele af boligforliget. Jeg mener, at det er et helt forkert princip, man er slået ind på ved at foreslå, at hver eneste ældre lejlighed skal vurderes. Det drejer sig om 500.000-600.000 lejligheder. Der skal 3 vurderingsmænd ud at kigge på disse lejligheder. Der kan ankes over afgørelsen. Man sætter et administrativt vildnis i gang uden sidestykke i den nyere tids lovgivning. Jeg tror ikke, det er overdrevent at sige, at det vil blive meget vanskeligt at vurdere en lejlighed for under 50 kr., og med det antal lejligheder, der findes, må det, som det ærede medlem hr. Rimstad sagde, blive en udgift på ca. 25 mill. kr. Det er et samfundsmæssigt spild, det er penge, der kastes ud ad vinduet til ingen nytte, og det har undret mig, at det præg, som partiet venstre er kommet til at sætte på boligforliget, var det, at man ønskede en vurdering af hver enkelt lejlighed; man ønskede at skabe dette administrative vildnis; man lod sig besnakke af det ærede medlem hr. Guldberg til at gå ind for denne løsning, som vil føre til spild af 25 mill. kr. Det vil altså sige, at en meget stor del af det første års lejeforhøjelse fra lejerne modsvarer den udgift, som denne vurdering vil medføre.

Man får så trøste sig med, at det er en vurdering, der måske kun skal ske én gang. Men er man nu sikker på det? Det kan jo meget nemt gå sådan, at når der er gået 8 år, har vi i mellemtiden haft en meget stærk inflation; det er der meget der tyder på, når

man tager i betragtning den manglende evne til at føre økonomisk politik herinde. Hvis det går sådan i løbet af de næste 7-8 år, får vi så høje prisstigninger, at vi igen har et lejeniveau, som er ude af trit med prisudviklingen, og så skal vi til at vurdere igen. Jeg ved ikke, om f. eks. hr. Poul Møller og andre medlemmer vil blive gamle nok til at opleve, at vi skal til både den anden og den tredje og den fjerde omvurdering af lejligheder, ligesom vi kender det fra parcelhuse og andre ejendomme; ja, måske kan vi komme til at opleve både den 12. og den 13. og den 14. omvurdering med alt det postyr, som det giver. Jeg synes, det er meget forkasteligt, at man vil gennemføre dette princip; man burde i stedet have brugt det udgangspunkt, at man sagde: der skal ske en så og så stor årlig forhøjelse i procent af den nuværende leje. Man ved jo nogenlunde, hvor markedsløjen ligger, så man kunne roligt have gjort det på den måde og så have set, hvordan det havde virket, og derefter have taget endelig stilling til spørgsmålet om frigivelse. Jeg kan altså ikke, selv om jeg meget gerne ville, complimentere venstre for dets bidrag til boligforliget på dette punkt. Jeg mener, at det ærede medlem hr. Guldberg har haft en meget uheldig hånd.

Dernæst vil jeg sige, at der kan være noget rimeligt i, at de lejere, der bor i den gamle boligmasse, er med til, da de i mange år har haft det privilegium at sidde til en meget lav leje, at løse nybyggeriets problem ved at betale en noget højere leje. Det kan der være en vis rimelighed i, og det er for så vidt et af de filosofiske udgangspunkter, man i det høje ting har haft både for det private boligmarked og for det sociale byggeris vedkommende. Jeg er meget bange for, at man ryster tilliden til hele systemet gennem det, man vil gennemføre her. Jeg er meget bange for, eller jeg må ærlig talt sige, at jeg kan næsten forudsige, at dette boligforlig betyder, at lejerne i den gamle boligmasse kommer til at betale en højere leje, uden at nybyggeriets problem er blevet løst.

Jeg må selvfølgelig foretage én begrænsning; jeg må indrømme, at i det sociale byggeri er der sket noget: man har fastsat en byggerente på 6½ pct., og derved vil lejen i det sociale nybyggeri blive 30 pct. lavere. Men for de andre 30.000 lejligheder